

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

(Yargı Kararları Üzerine Verilen)
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-128
Karar Sayısı : **15-36/562-184**
Karar Tarihi : 09.09.2015

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖR : Harun GÜNDÜZ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: Lukoil Eurasia Petrol A.Ş.
Akatlar Mah. Ebululla Mardin Cad. No:22 Maya Park Tower I
34335 Beşiktaş/İstanbul

D. İLGİLİ TARAFLAR: Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. ve Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş.
ile anlaşmalı 74 bayi

- (1) **E. DOSYA KONUSU :** Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. ile 18.09.2005 tarihinden sonra açılan ve yatırım maliyeti Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. tarafından karşılanan 74 ayrı istasyon arasındaki anlaşmalara bireysel muafiyet tanınması talebine ilişkin 26.08.2010 tarih ve 10-56/1077-406 sayılı Kurul kararının, Danıştay 13. Dairesinin 14.04.2015 tarihli ve 2011/688 E., 2015/1456 K. sayılı kararı ile iptali üzerine dosyanın yeniden değerlendirilmesi..
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 05.05.2010 tarih ve sırasıyla 3607 ve 3608 sayılar ile giren ve eksiklikleri en son 06.08.2010 tarihinde tamamlanan üç ayrı bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4 ve 5. maddeleri ile 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 20.08.2010 tarih ve 2010-1-128/MM-10-338.HG sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu, 26.08.2010 tarihli Kurulumuz toplantısında görüşülerek 10-56/1077-406 sayı ile karara bağlanmıştır.
- (3) Kurulumuzun 26.08.2010 tarihli ve 10-56/1077-406 sayılı kararına karşı Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. (LUKOIL) ve Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş. (AKPET) tarafından dava açılmış olup, Danıştay 13. Dairesinin 14.04.2015 tarihli ve 2011/688 E., 2015/1456 K. sayılı kararı ile Kurulumuzun anılan kararının dava konusu kısmının iptaline karar verilmiştir. Bunun üzerine mezkur mahkeme kararı çerçevesinde düzenlenen 07.09.2015 tarih ve 2010-1-128/BN sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda, LUKOIL ile 18.09.2005 tarihinden sonra açılan ve yatırım maliyeti LUKOIL tarafından karşılanan 74 ayrı istasyon arasında imzalanan dikey anlaşmalar bakımından tanınan muafiyetin, taraflar arasındaki bayilik sözleşmesinin imzalandığı tarihten itibaren başlaması gerektiği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Kurulumuzun 26.08.2010 tarihli ve 10-56/1077-406 sayılı kararına konu olan ve Kurum kayıtlarına intikal eden üç ayrı Menfi Tespit/Muafiyet Bildirim Formu ve eklerinde;

15-36/562-184

- a) LUKOIL tarafından devralınan AKPET ile anlaşmalı olarak Akpet markası altında faaliyet gösteren 446 ayrı istasyona,
b) LUKOIL'in AKPET'i devralmasından sonra Lukoil markası altında faaliyet göstermeye başlayan 76 ayrı istasyona ve
c) LUKOIL'in AKPET'i devralması sonrası kurulan ve yatırım maliyeti LUKOIL tarafından karşılanan 74 ayrı istasyona ilişkin olarak

LUKOIL/ AKPET ile muhtelif bayileri arasında imzalanan, bayilerin ve/veya bayilerle bağlantılı üçüncü kişilerin maliki olduğu taşınmazlar üzerinde LUKOIL/AKPET lehine kira veya intifa hakkı tanınmasına ilişkin sözleşmeler ile taraflar arasında imzalanan bayilik sözleşmelerinden oluşan dikey anlaşmalara, en az ilgili kira veya intifa sözleşmelerinin süreleri sonuna kadar bireysel muafiyet tanınması için bildirimde bulunulmuştur.

- (6) Söz konusu bildirimle ilişkin yapılan inceleme sonucunda, Kurulumuzun 26.08.2010 tarih ve 10-56/1077-406 sayılı kararında; sonuç bölümünde;
"Bildirimle konu toplam 596 istasyona ilişkin olarak Lukoil ile bayiler arasındaki dikey anlaşmalardan;

1. Daha önce üzerinde istasyonlu akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsalar/araziler üzerinde maliyeti Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. tarafından karşılanmak suretiyle kurulan istasyonlara ilişkin anlaşmalara;

- *"Bayilerin, anlaşmaların ilk olarak imzalandıkları tarihten itibaren beşinci yılın sonunda, Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmaları sona erdirebilmeleri" konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, imza tarihinden itibaren on yıla kadar muafiyet tanınmasına,*
- *Tarafların yukarıda belirtilen hususlarda anlaşmamaları halinde ise bahse konu dikey anlaşmalardan 18.09.2005 tarihinden önce yapılmış olup da anılan tarih itibarıyla bakiye süreleri beş yılı aşanların 18.09.2010 tarihine kadar; 18.9.2005 tarihinden sonra yapılanların ise yapıldıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığına,*

2. Yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan yine 18.9.2005 tarihinden önce yapılmış olup da anılan tarih itibarıyla bakiye süreleri beş yılı aşanların 18.9.2010 tarihine kadar, 18.9.2005 tarihinden sonra yapılanların ise yapıldıkları tarihten itibaren beş yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığına"

karar verilmiştir.

- (7) Söz konusu Kurulumuz kararının, AKPET devraldıktan sonra 18.09.2005 tarihinden sonra açılan ve yatırım maliyeti LUKOIL tarafından karşılanan 74 ayrı istasyon için imzalanan dikey anlaşmalara ilişkin kısmının iptali istemiyle Danıştay 13. Dairesi nezdinde açılan dava sonucunda, Danıştay 13. Dairesinin 14.04.2015 tarih ve 2011/688 E., 2015/1456 K. sayılı kararı ile 26.08.2010 tarih ve 10-56/1077-406 sayılı Kurulumuz kararının davaya konu olan kısmının iptaline karar verilmiştir.
- (8) Anılan Danıştay 13. Dairesinin kararı incelendiğinde, Kurulumuzun 26.08.2010 tarih ve 10-56/1077-406 sayılı kararının taraflar arasındaki dikey anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet verilmesine ilişkin kısmında hukuka aykırılık bulunmadığının değerlendirildiği görülmektedir.
- (9) Bununla birlikte davacı şirkete verilen bireysel muafiyetin hangi tarihten itibaren başlayacağı hususuna ilişkin olarak Danıştay 13. Dairesinin kararının ilgili bölümünde, "... henüz bayilik

15-36/562-184

sözleşmesi bulunmamasına karşın salt kira sözleşmesinin imzalanmış olması veya intifa hakkı tesis edilmesinin (kurulmamış bir dikey ilişkide rekabet yasağı olamayacağından) muafiyetin başlangıç tarihine esas alınması'nın mümkün olmadığı ve "rekabet etmeme yükümlülüğünün ortaya çıktığı ilk anlaşmanın gerçekleştiği andan itibaren (yani bayilik sözleşmesinin imzalandığı) muafiyetin başlatılması gerekirken; davalı idare tarafından ilk anlaşmanın bayilik ya da kira/intifa ilişkisinden hangisi olduğu araştırılmaksızın tüm ilişkilerde ilk imza tarihi esas alınarak muafiyetin başlatılmasına ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka uygunluk bulunmamaktadır." şeklinde hüküm kurularak Kurulumuz kararının, 18.09.2005 tarihinden sonra açılan ve yatırım maliyeti LUKOIL tarafından karşılanan 74 ayrı istasyon için imzalanan dikey anlaşmalara ilişkin kısmının iptaline karar verilmiştir.

- (10) Diğer taraftan mezkur mahkeme kararında, rekabet hukukunun konusunu, kişilerin kendilerini bağlı hissettikleri ve özgür iradeleri ile karar alamamalarına neden olan anlaşmalar oluşturması nedeniyle, davacının istasyonun faaliyete geçtiği tarihten itibaren muafiyet tanınması gerektiğine ilişkin iddiasına ise mahkemece itibar edilmemiştir.
- (11) Bu çerçevede Danıştay 13. Dairesinin 14.04.2015 tarihli ve 2011/688 E., 2015/1456 K. sayılı kararı doğrultusunda, LUKOIL ile 18.09.2005 tarihinden sonra açılan ve yatırım maliyeti LUKOIL tarafından karşılanan 74 ayrı istasyon arasında imzalanan dikey anlaşmalar bakımından tanınan muafiyetin, taraflar arasındaki bayilik sözleşmesinin imzalandığı tarihten itibaren başlaması gerektiği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

- (12) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. ile 18.09.2005 tarihinden sonra açılan ve yatırım maliyeti Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. tarafından karşılanan 74 ayrı istasyon arasında imzalanan dikey anlaşmalar bakımından tanınan muafiyetin, taraflar arasındaki bayilik sözleşmelerinin imzalandığı tarihten itibaren başlamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.